

Фінансова система країни: визначення сутності

В. М. Кремень, к.е.н.,

ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України», м. Суми

Запорукою розвитку економічної системи, забезпечення економічного зростання та фінансової стабільності в країні є розбудова ефективно функціонуючої та розвиненої фінансової системи. Це обумовлює необхідність комплексного і всебічного дослідження сутності фінансової системи країни, її функцій, структурної будови та організації, місця та ролі в регулюванні економіки.

Протягом останніх років завдяки вагомим науковим розробкам суттєво розширилися наукові знання і уявлення про фінансову систему, проте на сьогоднішній день все ще існує безліч розбіжностей щодо тлумачення змісту фінансової системи, також не має однастайності серед науковців щодо її функцій та структуризації.

Традиційно сутність поняття „фінансова система країни” у вітчизняній фінансовій науці розглядається в межах двох підходів: за внутрішніми сутнісними ознаками як сукупність фінансових відносин та за організаційною будовою як сукупність фінансових органів та інститутів.

Проведений аналіз наукових і науково-методичних підходів, які склалися у вітчизняній і зарубіжній фінансовій науці і практиці, засвідчив відсутність систематизації та конкретизації відмінностей між поняттям „фінансова система країни”, з одного боку, та поняттями фінансового сектору, фінансової сфери, фінансового механізму, фінансового ринку, фінансового апарату і фінансової інфраструктури, з іншого. Усе вищезазначене вимагає уточнення, конкретизації та розмежування понятійного апарату.

На нашу думку, при вивченні змісту поняття „фінансова система країни” слід виходити з композиційної взаємодії у ньому сутності трьох

категорій і понять: „фінанси”, „система” і „країна”. При тлумаченні сутності поняття „фінансова система країни” слід якомога повніше врахувати сутнісні аспекти усіх його складових.

Важливість розгляду сутності категорії фінансів зумовлена тим, що деякі дослідники наголошують на тому, що поняття „фінансова система” є результатом розвитку фінансів і більш загальним визначенням фінансів, їх так би мовити продовженням та поглибленням.

У межах традиційного підходу, що склався у сучасній фінансовій науці і практиці, ключовим словом у визначенні фінансової системи є слово „сукупність”. Проте, виходячи із системного підходу, не кожна сукупність елементів може вважатися системою. З огляду на це, існуючий науково-методичний підхід щодо визначення поняття „фінансова система країни” через необґрунтоване неврахування змісту категорії „система” потребує розвитку шляхом конкретизації особливостей сукупності фінансових відносин, яка формує фінансову систему, та врахування структурно-системного підходу – тобто, на нашу думку, у визначенні фінансової системи необхідно зробити особливий акцент на її сутнісних особливостях саме як системи.

Якщо ж говорити про останній компонент поняття „фінансова система країни”, а саме сутність поняття „країна”, слід зауважити, що в системі національних рахунків оперують поняттям „економічна територія країни”. Чітке визначення змісту цього поняття дозволяє розмежувати поняття внутрішньої та національної економіки. З огляду на це, на нашу думку, більш обґрунтованим слід вважати, що фінансова система країни є частиною внутрішньої економіки, а не національної, як наголошують деякі дослідники. Підхід до фінансової системи як до частини внутрішньої економіки дозволяє повно і комплексно дослідити її розвиток, який визначається не лише суто внутрішніми тенденціями, а й активізацією інтеграційних і глобалізаційних процесів, адже усі сфери фінансової системи відчувають на собі цей вплив.

Кремень, В.М. Фінансова система країни: визначення сутності [Текст] / В.М. Кремень // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник тез доповідей XV Всеукраїнської науково-практичної конференції (8-9 листопада 2012 р.). – Суми: УАБС НБУ, 2012. – С. 116-117.